

VAZBA DVOU AKUZATIVŮ

Po skupinách sloves:

- nazývat někoho/něco někým/něčím/nějakým, např. *appellō, āre; nōminō, āre*
- pokládat někoho za někoho/něco/nějakého, např. *putō, āre; existimō, āre; habeō, ēre*
- volit někoho někým/něčím, např. *creō, āre*
- dělat někoho/něco někým/něčím/nějakým, např. *faciō, ere; reddō, ere*

Latina: dva akuzativy, čeština: 4. a 7. pád nebo předložková vazba.

Latina:	Amīcum ak.	hominem bonum ak.	appellō.
Čeština:	Přítele 4. p.	dobrým člověkem 7. p.	nazývám.

Latina:	Hominem bonum ak.	cōnsulem ak.	creō.
Čeština:	Dobrého člověka 4. p.	konzulem 7. p.	volím.

Vazba dvou nominativů

- sloveso v pasivu, dva nominativy místo dvou akuzativů
- činitel vyjádřen stejně jako u jiných pasivních sloves

Latina:	Amīcus nom.	homō bonus nom.	appellātur.
Čeština:	Přítel 1. p.	dobrým člověkem 7. p.	je nazýván.

Latina:	Amīcī nostrī nom.	iūstī nom.	putantur.
Čeština:	Přátelé naši 1. p.	za spravedlivé za +4. p.	jsou pokládáni.

Latina:	Homō bonus nom.	cōnsul nom.	ā cīvibus creātur.
Čeština:	Dobrá člověk 1. p.	konzulem 7. p.	občany je volen.

AKUZATIV S INFINITIVEM

- konstrukce složená z akuzativu a infinitivu, následuje po určitých typech sloves ve větě hlavní
- v češtině se vyskytuje po slovesech vnímání, srov. „Vidím otce přicházet.“
- překlad: nejčastěji věta s „že“, případně „jak“ nebo „aby“

Slovesa ve větě hlavní

Slovesa z těchto významových skupin:

- slovesa smyslového vnímání (např. *vidēre, audīre, sentīre*)
- slovesa ústního a písemného projevu (např. *dīcere, scrībere, prōmittere, explicāre, negāre*)
- slovesa vyjadřující myšlení, vědění a intelektuální aktivitu (např. *putāre, arbitrārī, cēnsēre, scīre, intellegere, crēdere, cōgnōscere, memoriā tenēre*)
- slovesa vyjadřující city (např. *gaudēre, dolēre, querī*)
- některá slovesa vyjadřující vůli (konstrukce po těchto slovesech jsou probírány později)

Neosobní slovesa a konstrukce (např. *appāret, nōtum est, cōnstat, fās est, decet, aequum est*).

Sloveso ve větě hlavní může být v různých časech a způsobech.

Akuzativ

- musí být ve většině případů vyjádřen
- musí být vyjádřen i v případě, že je totožný s podmětem slovesa ve větě hlavní
Myslím si (já), že (já) dobře pracuji. *Putō mē bene labōrāre.*
- podmět akuzativu s infinitivem ve **3. os. sg. nebo pl. je totožný** s podmětem řídicího slovesa: zvrtné zájmeno *sē*
- podmět akuzativu s infinitivem ve **3. os. sg. nebo pl. není totožný** s podmětem slovesa ve větě hlavní: tvary zájmena *is, ea, id (eum, eōs, eam, ...)*
Otec říká, že (**on, tj. otec**) dobře pracuje. *Pater dīcit sē bene labōrāre.*
Otec říká, že **on** (**ne otec**, ale někdo jiný) přichází. *Pater dīcit eum venīre.*

Infinitiv

- aktivní i pasivní infinitivy všech časů (latina má infinitiv přítomný, perfekta a futura)
- infinitiv přítomný vyjadřuje současnost s dějem slovesa ve větě hlavní, do češtiny se překládá přítomným časem

Magistrī putant discipulōs librōs bonōs legere.
Učitelé si myslí, že žáci čtou dobré knihy.

Dīcēbant urbem saepe vastārī.
Říkali, že město je často pleněno.

Postup při překladu do češtiny

Např. *Magister dicit discipulōs nōn discere*:

- vyhledáme větu hlavní (*magister dicit*) a vazbu akuzativu s infinitivem (*discipulōs nōn discere*);
- přeložíme větu hlavní: „**učitel říká**“;
- vybereme vhodnou spojku pro připojení věty vedlejší (většinou „že“, někdy také „aby“ nebo „jak“): „učitel říká, **že**“;
- latinský akuzativ (podmět infinitivní konstrukce) *discipulōs* převedeme do češtiny jako podmět vedlejší věty, bude tedy v nominativu: „učitel říká, že **žáci**“;
- latinský **infinitiv prézentu** přeložíme určitým **slovesem v přítomném čase**: „učitel říká, že se žáci **neučí**“.

Výsledný překlad do češtiny: „Učitel říká, že se žáci neučí.“

Postup při překladu do latiny

Např. „Otec se domnívá, že děti spí“:

- rozhodneme, zda větu lze přeložit pomocí akuzativu s infinitivem (ve větě hlavní musí např. být sloveso z výše uvedených skupin);
- přeložíme větu hlavní: *pater putat*;
- podmět české věty přeložíme do latiny akuzativem: *pater putat puerōs*;
- české sloveso v určitém tvaru přeložíme infinitivem: *pater putat puerōs dormīre*.

Ve výsledné větě většinou ještě upravíme slovosled tak, aby určité sloveso stálo na konci: *Pater puerōs dormīre putat*.